

Kong Midas

Fra Kirkens Nødhjelp – Undervisningsopplegg – Samme himmel, samme jord

For mange, mange år siden levde en konge som het Midas. Rundt slottet hans lå en deilig hage med de skjønneste trær, og blomster som duftet deilig og lyste i alle regnbuens farger. Og for hvert år ble hagen vakrere og vakrere. Men kongen gledet seg ikke lenger over de pene blomstene sine. Selv ikke når hans lille datter Gullhår kom løpende til ham med en bukett. Han sa bare til seg selv: Å ja, de er jo pene – men tenk om de hadde vært av gull!

Det var alltid stille i det store slottet. Kongen ville helst sitte alene, og han brydde seg ikke om annen musikk enn klangen fra gullpengene sine. Dem hadde han gjemt i et mørkt kott i kjelleren. Det lignet et fangehull, dette skattkammeret hans, for det var ikke annet lys enn det som kom fra et lite vindu høyt oppe på veggen. Men likevel var det der kongen helst ville være.

Hver eneste dag gikk han ned i skattkammeret sitt, låste døra og trakk fram pengene og veide posene med gull. Han gledet seg over solstrålene, for når de falt inn gjennom vinduer, så lyste gullet opp og skinte som solen selv. Alt dette skal Gullhår ha når jeg dør, tenkte han. Hun blir den lykkeligste i verden, for ingen eier så mye gull som hun arver etter meg. Men dette er ikke nok. Jeg vil samle mye mer!

En dag da han satt og frydet seg over gullmyntene som strålte i solstripen fra vinduet, falt en skygge over dem. Kongen så opp, og det sto en fremmed mann foran ham. Hvordan var han kommet inn? Kongen hadde jo selv låst døra og satt slåen for. Den fremmede så så vennlig ut at kongen ikke ville skjenne på ham. Kanskje det er et sendebud fra gudene, tenkte Midas. For grekerne trodde den gangen at det var mange guder, og at de lot sine sendebud stige ned fra himmelen for å straffe eller belønne menneskene. Kanskje han er kommet for å gi meg en gave, tenkte kongen. Kanskje han vil gi meg mer gull!

Den fremmede så seg om i rommet. «Du er rik, kong Midas. Jeg kjenner ingen som eier så mye gull som du.»

«Det kan nok være,» svarte kongen. «Jeg har også samlet hele mitt liv. Jeg håper jeg blir enda mye rikere før jeg dør.»

Den fremmede så på kongen og sa: «Hva ville du be meg om hvis jeg lovte å oppfylle ditt høyeste ønske?»

Kongen svarte: «Da ville jeg ønske at alt jeg rørte ved, ble til gull.»

«Det skal bli som du ønsker. Fra i morgen, når sola står opp, skal alt du rører ved, bli til gull. Farvel, kong Midas.»

Neste dag da kongen våknet, strakte han hånden fram og grep en stol som stod ved senga. Men det hendte ingen ting, han rørte ved flere ting, men de ble ikke til gull.

Kong Midas var dypt skuffet, og han lå lenge og stirret ut i det grå morgenlyset. Da falt den første solstrålen inn i rommet og forgylte taket over hodet hans. Og lakenet, som hendene hans hvilte på, skinte. Kong Midas reiste seg, og da så han at lakenet var blitt til det reneste gull. Ute av seg selv av lykke gikk kongen rundt i rommet og rørte ved den ene tingen etter den andre. Alt ble til gull. Han tok på seg tøyet. Tynt og bøyelig var det, men svært tungt å bære. Han rørte ved et lommeørkle som Gullhår hadde gitt ham. Det ble til gull det også, men merkelig nok så ønsket han at det hadde vært et ganske alminnelig lommeørkle som før.

Kong Midas tenkte på hagen sin, og han skyndte seg ut, og så gikk han fra bed til bed og rørte ved alle blomstene, og de stivnet en etter en og ble til rent gull. Lykkelig gikk han tilbake til slottet og satte seg ved frokostbordet. Gullhår var ikke kommet ennå, og han bestemte seg for å vente på henne. Da hørte han plutselig at hun gråt nede i hagen, og et øyeblikk etter kom hun stormende inn med en bukett blomster til ham.

«Se, hvor vakre de er, Gullhår,» sa kong Midas da hun sto ved siden av ham.

«Nei, de er stygge,» sa den lille prinsessen. «Jeg liker ikke de ekle, stive rosene. De dufter ikke, kjenn – de er harde, og bladene stikker.»

Gullhår kastet blomstene fra seg og gråt enda mer. Men litt etter glemte hun det og spiste sin frokost med god appetitt. Det gjorde ikke kong Midas. Da han satte et glass kaldt vann til munnen, stivnet vannet og ble til gull. Gullhår spiste videre. Kong Midas tok forsiktig et stykke brød, men – det ble også til gull. All maten hans ble til gull! Men kongen tenkte:

Å, det kommer nok en råd. Hva betyr litt vann og brød? Nå vil jeg glede meg over min rikdom! Ingen er så rik som meg!

Men etter som dagen gikk, ble han mer og mer sulten, og om kvelden stønnet han bare han tenkte på mat. Da Gullhår hørte dette, løp hun mot faren for å trøste ham. Kong Midas smilte og tok den lille datteren inntil seg og kysset henne og tenkte at han nesten hadde glemt hvor glad han var i henne. I samme øyeblikk stivnet hun i armene hans og ble til en statue av gull. Kong Midas stirret på den gygne statuen som hadde vært hans datter, og nå ønsket han av hele sitt hjerte at han kunne bli den fattigste av alle, bare han kunne få henne levende igjen.

Da kong Midas så opp, merket han den fremmede borte ved inngangen. Skamfull senket kongen hodet sitt.

«Kong Midas,» sa den fremmede. «Er du glad, eller angrer du ditt ønske?»

«Jeg er så ulykkelig som et menneske kan bli,» sa kongen.

«Men du har jo fått alt det du ønsket deg!» sa den fremmede.

«Gull er ikke alt,» sa kong Midas. «Jeg har mistet noe som er mer verdt!»

«Du er altså blitt klokere,» sa den fremmede. «Si meg nå, kong Midas, hva er mest verd, vann eller gull?»

«Vann,» ropte kongen, «og det får jeg aldri mer!»

«Gull eller brød?»

«Brød,» svarte kong Midas, «det er mer verd enn all verdens gull!»

«Bare ett spørsmål til, – din datter eller gull?»

«Mitt barn!» ropte kong Midas og vred hendene sine. «Ikke ett av smilehullene hennes ville jeg bytte bort for gull!»

«Ja, du er blitt klokere,» sa den fremmede. «Og derfor skal jeg hjelpe deg enda en gang. Gå ned til elva som flyter gjennom hagen din, og bad i den. Ta med deg en krukke. Fyll den med vann fra elva, og hell vannet over alt som du vil forandre fra gull til det det var før. Og så må du ærlig og oppriktig be om at ditt ønske må bli glemt.»

Så fort det er mulig for et menneske, løp kong Midas til elva, badet seg og løp tilbake med den fulle krukka. Ikke før hadde han helt vann over Gullhår, så sa hun:

«Men far da! La være å helle vann på meg! Se på kjolen min!»

Da smilte kong Midas, for han forsto at Gullhår ikke visste noe om at hun hadde vært en gullstatue.

Så gikk kongen ut i hagen sin og helte resten av vannet over bedene, og da lyste blomstene igjen i alle regnbuens farger og duftet like deilig som før.